

ОГЛЯД ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН З ПРОТИВІРУСНОЮ ДІЄЮ

Гербіна Н. А., Бойко А. В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра заводської технології ліків

n.a.gerbina@gmail.com

Вступ. Носіями вірусу простого герпесу є приблизно 90-97% населення земної кулі, а клінічні прояви спостерігаються, за одними даними, у 20-25% інфікованих, за іншими – у 60-70%. На сьогодні найбільш часто зустрічаються віруси простого герпесу 1-го (ВПГ-1) і 2-го типу (ВПГ-2).

Їх лікування спрямоване на пригнічення репродукції вірусу в період гострих проявів і формування адекватної імунної відповіді з її тривалим збереженням. Для цього використовується низка лікарських засобів з противірусною дією як для системного, так і для зовнішнього застосування.

До основних протигерпетичних ЛЗ належать аналоги нуклеозидів – ацикловір, пенцикловір, валацикловір, фамацикловір.

Наведені синтетичні ЛЗ здебільшого проявляють різні побічні реакції на організм людини, тому при виборі методів лікування все більшої уваги на сьогодні привертають фітопрепарати при нетяжкому перебігу, або їх комбінації з іншими протигерпетичними та імуномодулюючими засобами.

Тому **мета нашої роботи** – систематизація та узагальнення даних літератури щодо лікарських рослин, які можуть бути використані при розробці фітозасобів для лікування герпетичної інфекції.

Матеріали та методи. Системний та статистичний аналіз електронних та літературних джерел інформації наукового характеру.

Результати досліджень. Огляд літератури показав, що полівалентною дією, враховуючи противірусну активність володіють такі рослини, як меліса, материнка, алое, звіробій, м'ята, подорожник, календула, пижмо та ін.

Меліса має протизапальні, бактеріостатичні та противірусні властивості. Водні екстракти меліси пригнічують розмноження вірусу простого герпесу типу 2 та вірусу грипу А2.

Материнка виявляє протизапальну, знеболювальну та антимікробну дію. Олія материнки ефективна проти простого герпесу I типу (HSV-1); ротавірусу, який часто є причиною діареї у немовлят і дітей, респіраторно-синцитіального вірусу (RSV).

Алое – це природний антисептик, що володіє протизапальною та антимікробною дією. Завдяки вмісту вітаміну С, амінокислот і катехінів, рослина використовується в дерматології для лікування герпесу та інших вірусних патологій.

До складу звіробою входить гіперіцин, який виявляє антивірусну активність до цілої низки РНК- і ДНК-вмісних вірусів людини і тварин (вірусів везикулярного стоматиту, простого герпесу, парагрипу).

М'ята містить активні компоненти, в тому числі ментол і розмаринову кислоту. Екстракт листя м'яти перцевої проявляє противірусну активність проти респіраторно-синцитіального вірусу і значно знижує рівень запальних процесів.

Антивірусна дія водного екстракту й ізольованих складових з листя подорожника вивчалася щодо ряду вірусів герпесу (HSV-1, HSV-2) і аденовірусів. Було встановлено, що екстракт володіє широким спектром протилейкемічної, протипухлинної та противірусної дії, а також здатністю модулювати клітинний імунітет.

Календула також має широкий спектр фармакологічної активності: протизапальну, ранозагоювальну, бактерицидну, гіпотензивну дію і є ефективними при лікуванні вірусних інфекцій.

Пижмо має протигрибкову, жовчогінну, антибактеріальну, противірусну та протизапальну дію. Сприяє загоєнню запальних процесів шкіри (наприклад, atopічний дерматит), абсцесів, акне, герпесу і виразок.

Аір застосовують для лікування грипу, вірусних захворювань ротової порожнини, системи травлення. Ефірна олія лепехи містить фітонциди – біологічно активні речовини, що пригнічують розвиток вірусів та бактерій.

Ефективну противірусну дію забезпечує евкалипт. До складу листя евкалипту входить активний компонент цинеол – потужний природний антисептик, що забезпечує протизапальну, болезаспокійливу та імуномодулюючу дію на організм.

Орегано, який містить карвакрол – речовину, яка здатна протистояти вірусам простого герпесу, ротавірусної інфекції та вірусу, що викликає респіраторні захворювання.

Фенхель успішно застосовується для боротьби з вірусом герпесу, завдяки наявності в ньому транс-анетолу.

Розмарин, головним компонентом якого є олеанолова кислота, яка допомагає протистояти вірусу герпесу, ВІЛ, грипу, гепатиту А.

Висновки. Наведені рослини найбільш повно відповідають сучасним медико-біологічним вимогам, оскільки володіють широким спектром фармакологічної дії, завдяки чому вони здатні зменшити вираженість симптомів та частоту рецидивів, прискорити час загоєння висипань й ерозій, знижувати ймовірність розвитку бактеріальних ускладнень, стримувати розмноження патогенної мікрофлори, що дає підставу їх рекомендувати для розробки ЛЗ для етіопатогенетичного, симптоматичного і профілактичного лікування герпетичної інфекції.

СУЧАСНА ФАРМАКОТЕРАПІЯ АКНЕ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ФІТОПРЕПАРАТІВ ЯК ЗАСОБІВ ДЛЯ МІСЦЕВОЇ ТЕРАПІЇ

Гукай Н. О., Цеменко К. В., Толмачова К. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Кафедра фармакології та фармакотерапії

k-cemenko@ukr.net

Вступ. Акне (вугрі, вугрова хвороба) - хронічне захворювання, що починається з закупорки сальних протоків (фолікулярного гіперкератозу) на тлі жирної себореї.